

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla a Dr. Kiss Zoltán Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kiss Zoltán ügyvéd) által képviselt **felperes neve (címe)** alatti lakos felperesnek, - a dr. képviselő által képviselt **BÁCS-KISKUN MEGYEI BÍRÓSÁG** 6000 Kecskemét, Rákóczi út 7. szám alatti székhelyű alperes ellen bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Békés Megyei Bíróság 2008. október hó 22. napján kelt 12.P.20.113/2008/18. sorszámú ítélete ellen a felperes részéről 19., 20. és 22. sorszám alatt benyújtott fellebbezések folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja**.

A le nem rótt 147.600,-(Egyszáznegyvenhétezer-hatszáz) Ft fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperes és volt házastársa **személy 1** közös tulajdonát képezte a ... helyrajzi szám alatt felvett ingatlan, amelyet építési telekként vásároltak és a házastársi életközösség fennállása alatt azon családi házat létesítettek. Az építkezés során felhasználták a szülők által rendelkezésükre bocsátott pénzeszközöket és a felperes, valamint szülei az építkezésben tevékenyen részt vettek. A házasság felbontását követően a házastársi közös vagyon megosztása iránt a Bajai Városi Bíróság előtt indult P.20.752/1999. szám alatti peres eljárásban a bíróság igazságügyi szakértőt rendelt ki többek között az ingatlan forgalmi értékének, a felépítmény bekerülési költségének, továbbá a felperes és hozzátartozói által elvégzett munka értékének a megállapítására. A kiegészített szakértői vélemény alapján az ingatlanon fennálló tulajdonközösséget akként szüntette meg, hogy **személy 1** 1/2 arányú illetőségét 1.689.000,-Ft megváltási ár ellenében a felperes tulajdonába adta. A bíróság a megváltási árba beszámította az ingatlant terhelő és a felperes által teljesített kölcsöntörlesztések fele részét 335.330,-Ft-ot és 92.969,-Ft-ot, valamint a tulajdonostársnak már kifizetett 450.000,-Ft megváltási árrészt, és így a felperest 810.701,-Ft megfizetésére kötelezte annak

megállapítása mellett, hogy a további kölcsöntartozást köteles egyedül törleszteni. Rendelkezett a bíróság arról is, hogy amennyiben a felperes 2003. február 28. napjáig a megváltási árat nem fizeti meg, a közös tulajdont árverés útján kell megszüntetni 3.400.000,-Ft legkisebb beköltözhető vételár, illetve 2.125.000,-Ft lakott érték mellett. Árverési értékesítés esetén **személy 1** köteles visszafizetni a felperesnek a már teljesített megváltási ár részletet. Kötelezte még a felperest arra, hogy 2002. december 1. napjától kezdődően a közös tulajdon megszüntetéséig havi 7.200,-Ft lakáshasználati díjat fizessen. Az elsőfokú ítéletet a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 1.Pf.20.035/2003/13. számú ítéletével helybenhagyta azzal, hogy a megváltási árat 60 nap alatt kell kiegyenlíteni.

A felperes a megadott határidő alatt a kötelezettségének nem tett eleget, ezért a jogerős ítélet alapján **személy 1** kezdeményezésére 2003. július 7. napján az árverési értékesítés foganatosítására végrehajtás indult. A felperes perújítási kérelmét a Bajai Városi Bíróság P.21.313/2004/3. sorszámú végzésével, végrehajtás megszüntetése iránti keresetét P.21.002/2005/17. sorszámú ítéletével elutasította. A felperes Pk.51.138/2006. szám alatt a Bajai Városi Bíróságtól **személy 1** kötelezett ellen 1.732.603,-Ft és járuléka erejéig fizetési meghagyás kibocsátását kérte, melyet a bíróság elutasított. Végzését a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 3.Pkf.21.575/2006/2. számú végzésével helybenhagyta megállapítva, hogy a követelés a házastársi vagyonközösség megszüntetése iránti jogvita során elbírálásra került és ismételten bíróság előtt nem érvényesíthető. Ezután a felperes a Bajai Városi Bíróság P.21.002/2005/17. sorszámú ítélete ellen terjesztett elő perújítási kérelmet, amelyet a bíróság P.20.420/2007/10. sorszámú végzésével, mint érdemi tárgyalásra alkalmatlant elutasított. Döntését azzal indokolta, hogy a perújító fél kérelmét olyan magánszakvéleményre alapította, amely nem minősül a perújítás szempontjából új ténynek vagy bizonyítéknak és nem állapítható meg az sem, hogy az igényét nem érvényesíthette korábban az alperesben. A Bács-Kiskun Megyei Bíróság 2.Pf.21.202/2007/2. sorszámú végzésével helybenhagyta az elsőfokú bíróság végzését és a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Pfv.II.20.232/2008/2. számú végzésével a felperes felülvizsgálati kérelmét hivatalból utasította el.

A felperes módosított keresetében a vele szemben halmozottan alkalmazott diszkrimináció és többszörös megkárosítása miatt kérte a Bajai Városi Bíróság előtt P.20.752/1999. szám alatt folyamatban volt perben hozott döntést akkénti megváltoztatását, hogy a bíróság **személy 1** tártulajdonos $\frac{1}{2}$ tulajdoni illetőségét megváltási ár fizetése nélkül adja a tulajdonába. Kötelezni kérte az alperest a jogerős ítéletben foglalt és őt terhelő 810.000,-Ft összeg jóvátétel címén történő, valamint a megváltási árból kifizetett 650.000,-Ft részteljesítés megfizetésére. 1.000.000,-Ft nem vagyoni kártérítést igényelt a peres eljárás tartama alatt elszenvedett lelki, fizikai és egészségügyi megpróbáltatások miatt. Keresetét arra alapította, hogy az alperes a házastársi közös vagyon megosztása iránti perben az építkezési munkálatokkal kapcsolatos tényeket kirívóan okszerűtlenül értékelte, ugyanis azok értékszámítását a munkák végzésének időpontjában fennálló értéken számolta el, és nem a közös tulajdon megszüntetésének időpontjában, másrészt

szakszerű munka végzése ellenére az általa, illetve szülei által végzett munkákat segédmunka óradíjjal és kirívóan okszerűtlen mérlegeléssel kevés munkaidő-ráfordítással számolta el. Téves volt álláspontja szerint az a bírói döntés is, amellyel őt lakáshasználati díj megfizetésére kötelezték.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Érvelése szerint a házastársi közös vagyon megszüntetéséről az első- és másodfokú bíróság a jogszabályoknak megfelelő döntést hozott, és nem állapítható meg terhére kötelezettségszegés, amely a kártérítési felelősséget megalapozná. A felperes nem jelölt meg olyan konkrét körülményt a keresetében, amely arra utalna, hogy sérült volna a tisztességes eljáráshoz való joga, avagy vele szemben diszkrimináció alkalmazására került sor. Az elsőfokú eljárás időtartamának döntő részében meghatalmazott jogi képviselővel járt el, perbeli érveléseinek elvetése nem minősülhet hátrányos megkülönböztetésnek. A felperes az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében sérelmezte először a szülei munkájának az értékelését, a munkadíjat azonban 250.000,-Ft-ban határozta meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Indokolása szerint az nem zárható ki, hogy a sérelmezett ügyekben történtek kisebb súlyú jogszabályt sértő intézkedések, születtek téves döntések, de ezek nem elegendőek az alperes marasztalására. Egymagában az a körülmény, hogy valamely ügyben a bíróság határozata utóbb tévesnek bizonyul, a kártérítési felelősséget nem alapozza meg. A felperes a közös tulajdon megszüntetése iránti perben hozott elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében utalt arra, hogy az ingatlant az elbíráláskori forgalmi értéken vette figyelembe a bíróság, így létrehozó munkát is ilyen értéken kell elszámolni, azonban ezt az előadást és a sérelmezett lakáshasználati díj megfizetésére kötelezést a megyei bíróság elbírálta, döntését részletesen megindokolta. A perújítási eljárásban a felperes által beszerzett magánszakértői véleményt ugyancsak értékelte és elbírálta. Ezek a körülmények nem alkalmasak a felperes vagyoni kár megtérítése iránti igényének a megállapítására. A nem vagyoni kárigény körében kiemelte, hogy a felperes által hivatkozott megoldatlan élethelyzet hozzájárulhatott egészségi állapotának romlásához, de a károkozó körülmény a közte és elvált házastársa közötti feszült viszony és az elszámolási igények rendezetlensége nem az alperes állított indokolatlan megkülönböztetésére vagy diszkriminatív intézkedésére vezethető vissza.

A felperes az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében annak a kereseti kérelmében foglaltak szerinti megváltoztatását kérte. Sérelmezte az elsőfokú bíróság azon megállapítását, hogy alapügyben csupán kisebb súlyú jogszabálysértések valósultak meg és hiányolta a konkrét jogsértés megjelölését. Okfejtése szerint az ingatlan közös tulajdonának megszüntetése során az eljáró bíróságok kirívóan súlyos mulasztásokat követtek el, mert nem győződtek meg a szülei és az általa végzett szakipari munkának minősülő építési munka valós értékéről és a lehetséges

elszámolás módjairól. Az elsőfokú bíróság a szakértő feladatát hiányosan jelölte meg, hiszen csupán az 1989. évi segédmunka értékének meghatározására hívta fel, majd ezzel

számolt az ingatlan 1998. évi forgalmi értékének figyelembe vétele mellett. Így a ráfordítások pénzbeli értéke és az ingatlan forgalmi érték között lényeges aránytalanság áll fenn. A városi bíróság nem rendelkezett a szakértői vélemény kiegészítéséről, amely azért is sérelmes mert a jó minőségű szakipari munkát segéd munkás óradíjat alkalmazva vette figyelembe. Tévesen kötelezték lakáshasználati díj fizetésére, hiszen volt házastársa önként költözött el az ingatlanból, és oda nem kívánt visszatérni. Az eljárás bíróságok a bizonyítékokat okszerűtlenül a terhére értékelték és a kettős mérce alkalmazása önmagában diszkriminatív, megengedhetetlen. Nem a korábbi perek újratárgyalását, hanem annak megállapítását kéri, hogy az alapperben lényegi eljárásjogi mulasztások történtek, jogsértések valósultak meg, amelyek következtében vagyoni hátrányt szenvedett. A nem vagyoni kárigényét megalapozza a mintegy 9 éven át tartó igazságtalan és méltánytalan állapot, amely testileg és lelkileg tette tönkre, ugyanis állandó félelemben él az ingatlan elárverezése miatt. Ez az életminőség romlás független a volt házastársának magatartásától, csupán a bírósági eljárásokra vezethető vissza.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az elsőfokú eljárásban már rendelkezésre állt adatok, a Bajai Városi Bíróság P.20.752/1999. és a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 1.Pf.20.035/2003. számú periratai alapján az alábbiak szerint egészíti ki:

A Bajai Városi Bíróság ítéletében többek között az építkezés bekerülési költségét az ÁFA visszaigénylése után 1.500.000,-Ft-ban állapította meg. **Személy 1** szüleinek építési anyagokkal és ingóságok juttatásával való segítségét összesen 120.000,-Ft-ban fogadta el. Megállapította, hogy jelen per felperesének szülei fizikai munkával (segéd munkával) és építőanyagok vásárlásával nyújtottak az építkezéshez segítséget, és mérlegelve a rendelkezésére álló bizonyítékokat az általuk végzett segéd munka értéke 1500 órában, 80,-Ft/óradíjjal számolva ugyancsak 120.000,-Ft. Ezért **személy 1** szülei által adott anyagok ellenértékét és felperes szüleinek munkavégzését külön elszámolás alá nem vonta. A felperes szülei által ajándékozott készpénzt - mintegy 300.000,-Ft-ot - **személy 1** szüleinek pénzbeli juttatásaival állította szembe és az egyezőség alapján a külön vagyonok elszámolását mellőzte. 1998. évtől a felperes többlethasználati díj fizetési kötelezettségét azért állapította meg, mert ettől az időponttól kezdődően a felperes élettársa is az ingatlanban lakik. A felperes az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében a szülei munkavégzését 3152 órában és 2,5-szeres értékeléssel, **személy 1** szüleinek készpénz ajándékát 10.000,-Ft csökkentésével kérte elszámolni és sérelmezte a többlethasználati díjra kötelezését. A másodfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a méltányos rendezés követelményének megfelelően számolt el, az alkalmazott csoportosítással az értékelkedés nélküli ráfordításokat vetette össze, így nem nyert kisebb súlyú értékelést, hogy **személy 1** szülei a nagy összegű kölcsön visszafizetésével a házastársakat jelentős kamattehertől mentesítette, míg a

Pf.III.20.003/2009/7. szám

felperes szülei munkájukkal és készpénzzel támogatták az építkezést. Felperes szüleinek munkavégzése körében 2162 munkaórát fogadott el 80,-Ft-os órabérrel, ami 52.960,-Ft, illetve kétszeres értékeléssel számolva 126.000,-Ft többletráfordítást jelent.

Figyelemmel volt arra, hogy **személy 1** szülei 10.000,-Ft-tal kevesebb készpénzt ajándékoztak a feleknek, és megállapította, hogy a felperes az életközösség megszakítása után további beruházásokat végzett, amelyre felvett kölcsön $\frac{1}{2}$ része 150.000,-Ft **személy 1** terhére esik. Ugyanakkor rámutatott arra, hogy 1999. július 8. napjától 2002. november 30. napjáig terjedő időtartamra 302.400,-Ft többelhasználati díj terheli a felperest, és így az elszámolások kiegyenlítik egymást.

A fellebbezés az alábbiak szerint **megalapozatlan**.

A Ptk. 349. §-a a munkáltatói kártérítési felelősség speciális eseteként szabályozza a bírósági jogkörben okozott kárért való felelősséget, ahol a felelősség általános és különös feltételei megegyeznek a közigazgatási szervek kártérítő felelősségének a kritériumaival. Ennek megfelelően még jogszabálysértő bírói döntés sem lehet alapja ilyen kártérítés megállapításának, arra csak akkor van mód, ha a bíróság kirívó jogalkalmazási hibát vét, vagy kötelezettségszegést tanúsít, és ezzel összefüggésben keletkezik kár. Ilyen típusú kártérítésre is csak akkor kerülhet sor, ha a kártérítés általános és különös feltételei egyaránt fennállnak. Mindebből az is következik, hogy bírósági jogkörben okozott kár megtérítésére bizonyítékok téves mérlegelése alapján is csak és kizárólag akkor kerülhet sor, ha a bizonyítékok mérlegelése kirívóan okszerűtlenül történt. Hangsúlyozni kell azt is, hogy a bírósági jogkörben okozott kár megtérítésére irányuló per soha nem lehet rendkívüli jogorvoslat eszköze és nem szolgálhat a sérelmezett határozat semmilyen tartalmú megváltoztatására.

A fentiek előrebocsátása után a tényállásbeli kiegészítésre is figyelemmel az ítéletábra mellőzi az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából, hogy „megítélése szerint az nem zárható ki, hogy a felperes által sérelmezett ügyekben történtek kisebb súlyú, jogszabályt sértő intézkedések, születtek téves döntések”.

A felperes fellebbezésben kifejtett álláspontja szerint az eljáró bíróságok ügyében a rendelkezésre állt bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével téves, a kialakult ítélkezési gyakorlattal ellentétes álláspontot tükröző döntést hoztak. Az ítéletábra álláspontja szerint ez az érvelés megalapozatlan, az alperes a jogerős ítéletben megjelölt jogszabályokat a házastársi közös vagyon megszüntetése során nem sértette meg. A Csjt. 31. § (5) bekezdése alapján a bíróságnak gondoskodnia kell a házassági vagyoni igények rendezésekor arról, hogy egyik házastárs se jusson méltánytalan vagyoni előnyhöz. Az arányosság és a méltányosság szem előtt tartásával a bíróságok számításba vették a feleknek kölcsönösen érvényesített igényeit és ebből jutottak arra a megállapításra, hogy a közös tulajdonú ingatlanra

közel azonos külön vagyoni ráfordítást eszközöltek, így egyikük sem érvényesíthet megtérítési igényt a másikkal szemben (Csjt. 31. § (2) bekezdés, BH.1997. évi 190. számú jogeset). A másodfokú bíróság ítéletében kifejtette, a méltányos rendezés során az értékelkedés nélküli ráfordításokat vetette össze, és így **személy 1** szüleinek pénzbeli juttatásai és a házastársaknak nagy összegű kamattehertől mentesülése folytán a felperes szüleinek jelentős értékű munkája és készpénztámogatása egyenlő értékben nyert elszámolást. Az egyenlő értékben történt elszámolásra figyelemmel így közömbös, hogy

ez bekerülési értéken vagy a közös tulajdon megszűntetésekorin értéken történt. Mérlegelése során figyelemmel volt a felperes által sérelmezett munkaórák számára, azt 660 órával megemelte, de az így mutatkozó értékkülönbséget segédmunka óradíjjal számolva és kétszeres emelkedéssel (126.000,-Ft) sem eredményezett többletszámolást a felperes javára az őt terhelő használati díjjal szemben. Alaptalan az a fellebbezési előadás is, hogy javára szakmunka óradíj (150,-Ft/óra) számolandó el, tekintve, hogy a szakértő szerint jó minőségű munkát végeztek. A jelen per felperese és szülei nem voltak szakipari vállalkozók, egyébként is segédmunkát végeztek, így őket csak és kizárólag segédmunkás órabér illethette meg. Megjegyzi az ítéletábla, hogy a házastársi életközösség fennállása alatt a felperes által személyesen végzett munka közös szerzésként veendő figyelembe, az külön vagyonként a javára nem értékelhető. A lakáshasználati díj kapcsán indokolt kiemelni, hogy a Ptk. 140. § (1) bekezdése és a PK. 8. számú állásfoglalás értelmében a közös tulajdonú ingatlan használata esetén a lakhatás kialakítása során adott élethelyzetben a társtulajdonos a tulajdoni hányadtól eltérően használhatja az ingatlant, de ez nem jelenti a hasznokban való részesedés arányának változását, ezért **személy 1** kérelmére indokolt volt az időszakos pénzbeni kiegyenlítésről (többlethasználati díj) gondoskodni.

A megyei bíróság ítéletében a felperes valamennyi fellebbezési előadásra - amelyek tartalmilag megegyeztek jelen perben általa megjelölt kártérítési felelősséget megalapozó kifogásokkal - reagált és azokat az irányadó jogszabályok, valamint a kialakult és állandóan követett bírói gyakorlatra figyelemmel elbírált. Ezután a felperes a felülvizsgálati eljárás iránt előterjesztett kérelmét visszavonta, és perújítási eljárást kezdeményezett. A perújítás okaként az általa felkért **szakértő1** és **szakértő2** igazságügyi szakértők 2007. évben készített magánszakértői véleményére hivatkozott, amely szerint a jó minőségben és összesen elvégzett építési munka ellenértéke 1.416.900,-Ft, továbbá utalása szerint korábban nem tudott arról, hogy az értéket előállító munka is értékemelkedéssel számolható el. Az első- és másodfokú bíróság helyesen, érdemi tárgyalás nélkül utasította el a perújítási kérelmet, mert a rendkívüli jogorvoslat előfeltételei nem állottak fenn a Pp. 260. § (1) bekezdése alapján.

Összességében tehát megállapítható, hogy a bírósági jogkörben okozott kár megtérítésének feltételei hiányoznak, az eljáró bíróságok részéről semmi olyan jogalkalmazási hiba, kötelezettségszegés nem történt, ami ezt megalapozná, így az alperesi felelősség kérdése nem vethető fel.

-7-

Pf.III.20.003/2009/7. szám

Ezért az ítéletábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta a tényállás kiegészítése és az indoklás módosítása mellett.

A fellebbezés nem vezetett eredményre, azonban a másodfokú eljárás során az alperesnek felszámítható költsége nem merült fel, így erről rendelkezni nem kellett. A le

nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli a felperes személyes költségmentessége folytán a Pp. 78. § (1) bekezdésére és a 6/1986. (VI.26.) IM. számú rendelet 13. § (1) és 14. §-ára tekintettel.

S z e g e d, 2009. március hó 23. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.	Dr. Rakita Zsuzsanna sk.	Dr. Simonné dr. Gombos Katalin sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró